

Føroya
SOSIAL-DEMOKRATUR

Blaðstjóri
VILLI SØRENSEN
Postbox 76

Prent:
A. ØSTER

Rætturin

Vit liva í einum kapitalistiskum samfelagi. Fólkíð tykist halda væl um hetta stýrslag; tí við seinasta val fing-u teir borgarligu-kapitalistisku flokkarnir stóran meiráluta. Handgingnu menn sórmannavaldsins eru sambands fólkaflokks og sjálvstýrismenn. Kjartan Mohr er valdur á borgarligum lista. Nakra vísu hefur ein ikki um tjóðveldismenn, sjálvt um tað verður hild-ið at teir í vissum forum eru sosialt hugaðir. Mótí hesi borgarligu-kapitalistisku fylking stendur javnaðarflokkurin einsamallur — einsamallur fyri eina samfelagsbroyting, teirri sosialistisk.

Spurningurin er: hvussu skal avtøk-an av kapitalistiska og stovnanin av sosialistiska, demokratiska stýrslag-num fara fram?

Politiska demokratiíð er skrásett; men kann í verstu forum kollveltast ella verða gjørt til fótatrakk hjá á-byrgdarleysum poliískum spekulant-um.

Tað økonomiska og sosiala demokratiíð vil troðka seg fram á sama hátt sum tað politiska. Lutvís í kraft av tí ídnaðarliga framburðinum og lutvís or-sakað av teirri ávirkan, ið hin arbeið-andi fjóldin sjálf vinnur fram til. — Tvinnir eru tó vandarnir: kapitalistiski

og einræðisvandin. Hesar báðar hug-sjónirnar óttast hina demokratiska so-sialismuna. Hon vil altíð verða mátt-miklasta bolverk móti tí einoygda ein-ræði, ið kapitalistiski peningavald og ófrælsi vilja kommunistiskt fremja.

Frælslyntir og fordómsfriir arbeiðs-gevarar og driftsleiðarar í Norðan-londum hava skilt, at vit veruliga eru í eini yvirgangstíð. Í samband við hana koma fram nýggir spurningar og nýggj mál, ið skulu loysast. Arbeiðarafjöldin troðkar á. Ikki bert tá ið tað gildir lønar- og arbeiðslíkindi, men ikki minst, tá ið tað gildir avgerðarrættin og ábyrgdina fyri sjálvari driftini. Her eru líkindi fyri framstígum og sam-arbeiði av alstórum týðningi. Men hetta má sjálvandi fara fram á tann hátt, at partarnir eru í øllum forum javnsettir og kenna ábyrgd yvir fyri hvørjum øðrum.

Tann gamla uppfatanin av ognar-viðurskiftinum er nógv broytt. Tað er eitt stórt framstíg. Nú vilja meira al-ment litaði sjónarmið so við og við gera seg galdandi í samband við fram-leiðslu og sølu eins og fyri býtið av teim samfelagsligu góðunum og skyld-unum.

Rætturin til ræðið skal aftur ognast tí arbeiðandi fólkinum. Hetta socialist-iska aðalkravið er ófrávikiligt; men ognar-formarnar kann ein tjakast um.

Ymiskar ognir eru ógviliga virðis-miklar, landsgagnligar. Tað skyldu-bindur at hava slíkar ognir í hondum.

Tann, sum ikki skilur hetta; men held-ur ger tað, sær sjálvum tæni til mesta gagn og frama, hefur mist rættin at hava hesar ognir í hondum. Misbrúkar ein vald sítt ella forseir ein at gera skyldu sína, er tað samfelagsins skylda at leggja uppí. Tá verður farið undir sosialiseringina, beinleiðis og uttan

nakrar undanstøkkingar. Ein má vera til reiðar at slá til uttan himpr, tá ið tað gildir almenn áhugamál.

Rætturin til ræðið verður í øllum

fórum at falla í lut teirra, ið gera hitt grundleggjandi arbeiðið — teirri ar-beiðandi fjóldini. —

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kom-munukantórið.

Grót og skervur megu verða goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA.

Skipafelagið Føroyar

Telefon 1225

Tórshavn

FÆRÖSK MARGARINE

VITA No 1

VITAMINISERET

FÆRÖSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Føroya Bjór

ØL- og MINERALVATNSVIRKI

Máltráð 4

FØROYA PILSNAR

EKTA MALTØL

EINAR WAAG, Klakksvík

Citrón sodavann
Appelsin limonada
Hindber limonada
Jærøber limonada
Vanillie limonada
Appolinaris

Valdagurin-

Tvær tær seinastu ferðirnar hava lótingsval farið fram ávísan dag, navnliga 8. nov.

Síðan kríggið kunnu vit siga, at val-ini í Danmark ikki hava farið so regl-uliga fram. Tey politisku viðurskiftini hava ikki verið so trygg. Menniluta-stjórnir og fleirflokkastjórnir hava skiftst um stjórnarvaldið. Uttan mun til bestu valtið hava hesar stjórnir verið noyddar at lagt frá sær — og valini hava tí farið fram nærur allar ársins tíðir.

Í Noreg hefur stjórnin nú ásett, at komandi val skal fara fram 3. okt. í ár, og ætlan stjórnarinnar er, at hetta fyrri framtíðina skal vera fastur valdag-ur. Nú eru flokkarnir komnir í orrustu um dagin. Stjórnin hefur sett dagin so tíðliga til árs, fyrri at valið kann far-a fram áðrenn heystsormarnir byrja at leika í.

Bóndaflokkurin heldur, at fyrri ein vissan part av fólkinum — bóndurnar — er dagurin illa hóskandi, tí hetta er

í bestu innheystingartíð.

Nú eru røddir frammi, ið halda tað vera best, at valið fer fram ein sunnu-dag. Um hetta viðmerkir Arbeiderbla-det:

»At fara til vals undir demokratisk-um formum er væl ein so týðningar-mikil gerð, at hon átti at farið fram ein heilidag. Sjálvt valið kundt verið steðgað í kirkjutíðini, so av teirri or-søk nýttist ikki at komið nokur mis-skiljan.«

Í Svøríki fara valini bæði til ríkis-dag og sóknarstýri 3. sunnudag í september. Har eru fólk ógviliga væl nøgd við dagin, og millum politisku flokkarnar eru ongar røddir frammi, ið krevja broyting.

Finnar hava tveir fylgjandi valdag-ar, navnliga sunnudag og mánadag. — Ivaleyst eru vissir fyrimunir við hesi valskipanini; men tað er einki, ið talar fyri, at tilik skipan gav okkum nakrar fyrimunir.

Í Vestur-Týsklandi verður sunnudag-urin nýttur til allar týðandi politiskar handlingar. Soleiðis var tað í Weimar-

tíðini og soleiðis er tað aftur nú. Val-stríðið verður endað fríggjakvöld. — Leygardag hava bløðini og útvarpið orðið, og sunnudag fer veljarafjöldin til valborðið at gera borgaraskyldu sína. —

Valdagurin er fólksins dagur. Tí má alt leggjast soleiðis til rættis, at vel-jarafjöldin á lagaligan hátt fær høvi til at luttaka og fylgja við valstríðnum — og sjálvandi má hvørjum veljara gevast tryggleika og vissu fyri, at hans-ara atkvøðu ikki fer fyrri einki, um so er, at alt er farið regluliga fram.

Útvarpið má verða nýtt í størri mun enn nú. Undir stríðnum er ofta ógjøriligt hjá politikarunum at koma út á allar bygdirnar; men í øllum bygd-um er radio. Á tann hátt kundu velj-arar gjørt seg almannug við stevnur og sjónarmið hins einstaka flokks.

Í fyrsta umfari átti hvør flokkur at havt eitt kvöld í útvarpinum. Valaftan kundu so allir flokkar komið saman um útvarpið og fyrri seinastu ferð und-an valinum talað til fólkíð.

Hetta vildi óivað gjørt agitátiónina hjá flokkunum nógv ódýrari. Flokkar-nir hava ikki stórpening tókan til nakra heilt stórslagna agitátión; men allir

partar eru samdir um, at skulu vit hav-a eitt livandi demokrati í landinum, so má fólkíð fáa nógv meira politiska vit-an og upplýsing; men hetta er uppgáva, ið teir einstøku flokkarnir ikki eru mentir at loysa til fulnar.

Tí má hitt almenna leggja uppí. Í fyrsta lagi við útvarpinum; men eisini er vert at hugsa um, at samskipa alla postsiglingina soleiðis, at postur røkk øllum landsins bygdum dagin fyrri val-ið. So er tað spurningurin viðvíkjandi valdegnum. Øllum landsins valføru borgarum er tryggjað óskerd rættindi at velja. Øll kunnu tí fara heim til heimbygðina at velja, sjálvt um tey eru í fætum starvri í aðrari bygd. Sunnu-dagurin verður tá tann dagurin, har ein misir minstu arbeiðstíð — og tað er jú nakað, ið er øllum portum at gigni.

Nú kundi verið áhugavert at frætt, hvat hini bløðini — og einstaklingar eisini, sjálvandi — hava at siga um henda spurning

Politicus.

